

Izhaja dvakrat na teden, in sicer v sredo in soboto ob 11. uri predpoldne ter stane z izrednimi prilagami ter s „Kažipotom“ ob novem letu vred po pošti prejemanja ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto 13 K 20 h, ali gld. 6 60
pol leta 6 . 60 . . . 3-30
četrt leta 3 . 40 . . . 1-70

Posamične številke stanejo 10 vin.

Naročnino sprejema upravnništvo v Gosposki ulici št. 7. v Gorici v „Goriški Tiskarni“ A. Gabršček vsak dan od 8. ure zjutraj do 6. zvečer; ob nedeljah pa od 9. do 12. ure. Na naročila bres doposlane naročnine se ne oziramo.

Ogledi in poslanice se računajo po petih vrstah: če tiskano 1-krat 8 kr., 2-krat 7 kr., 3-krat 6 kr. vsaka vrsta. Večkrat po pogodbi. — Večje drke po prostoru — Reklame in spisi v uredniškem delu 15 kr. vrsta. — Za obliko in vsebino oglasov odklanjamo vsako odgovornost.

SOČA

„Vse za omiko, svobodo in napredek!“ Dr. K. Lavrid

Uredništvo

se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici v I. nadst. Z urednikom je mogoče govoriti vsaki dan o 8. do 12. dopoldne ter od 2. do 5. popoldne; ob nedeljah in praznikih od 9. do 12. dop. Upravnništvo se nahaja v Gosposki ulici št. 7. v I. nadst. na levo v tiskarni.

Naročnino in oglase je plačati loco Gorice. Dopolni naj se pošiljajo le uredništvu.

Naročnina, reklamacije in druge reči, katere ne spadajo v delokrog uredništva, naj se pošiljajo le upravnistvu.

„PRIMOREC“

Izhaja neodvisno od „Soče“ vsak petek in stane vse leto 3 K 20 h ali gld. 1-60.

„Soča“ in „Primorec“ se prodajata v Gorici v tobakarni Schwarz v Šolski ulici in Jellersitz v Nunski ulici; — v Trstu v tobakarni Lavrenčič na trgu della Caserma.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.

— Telefon št. 83. —

»Gor. Tiskarna« A. Gabršček (odgov. Iv. Meljavec) tiska in zal.

Presenečenje narodom Avstro-Ogrske.

V Avstro-Ogrski živimo ob vednem nezadovoljstvu, ob neverjetnostih in ob presenečenjih. Baš odgodeno zasedanje državnega zbora je ostalo, kakor prejšnja zasedanja, brezvspešno, ker ovira vsako redno delo obstrukcija, katere posledice so krivi Nemci pa vlada, ki ima zakone o ravnopravnosti le na papirju; seveda oficijelno vedno zagotavlja, da dela po zakonih ravnopravno za vse, dasi tega nikdo ne verjame, ker pač vsi vidimo, kako se ločujejo narodi po privilegovanih in po v kot potiskanih. Je nekaj strašnega v naši Avstro-Ogrski, ker jo razjeda krivica, v katere imenu se vlada, klerikalizem, ki poneumuje ljudstvo pa ima zaslonbo na visokih mestih, in ker črpa vedno silneje njene življenske moči militarizem. Oficijozno se sicer na tako obdolžitve vedno izvijajo ter skrivajo deloma za neresnico, trdijo, da obdolžitve ne odgovarjajo istini, deloma pa pravijo, da mora tako biti, da obramba domovine zahteva take žrtve. Po eni strani slepijo narode, vedno zagotavljajo, da so naši odnosi do drugih držav kar najboljši ter da je mir tako zagotovljen, da se ni bati v dohodnem času nikake vojne, po drugi strani pa vidimo oboroževanje za oboroževanje. Vselej, kadar ima biti govora o državnih proračunih, pa se narodi v Avstro-Ogrski kar tresejo, ker se je vedno bati novih neznosnih bremen. Kmetije gredo pod zlo, trgovina in obrt se ne razvijata tako, kakor bi se morala v naši državi že po njeni legi, štrajki so na dnevnem redu, politični boji razjedajo državo od severa do juga, vse vre in giblje... v pomirjenju pa se ne stori nič. Da, obratno, še vedno bolj se podlaga netiva za skrajno nezadovoljnost, za ogorčenje, vedno bolj se spodbujajo bodočnost države. Ne s topovi ne s puškami, ampak s pravico in resnico se zmaguje danda-

našnji nad narodi ter se jih veže v skupine in v državne oblike. Toda pri nas niti z daleka ni tako in tudi ne bo, kakor se kaže, kajti prav te dni se nalagajo na ramena avstro-ogrskih narodov naravnost neznosna bremena.

Delegacijama se je predložil proračun. Ta proračun je grozno presenečenje za vse narode avstroogrsk države. To presenečenje obstoji v predlogih, v katerih se zahteva velikanske kredite za armado.

Za napravo novih topov za zahteva delni znesek 88 milijonov.

Za napravo raznih potrebščin v topničarstvu se zahteva 165 milijonov, ki naj se plačajo v treh letih; 15 milijonov je bilo že dovoljenih za leto 1904., za prihodnje leto pa se zahteva 50 milijonov, tako da bo treba plačati v naslednjih dveh letih še 100 milijonov.

Za napravo vsakovrstnih drugih vojaških potrebščin se zahteva nadalje 67 milijonov; od te svote je bilo 10 milijonov že dovoljenih za leto 1904., za prihodnje leto pa se zahteva 28 milijonov, dočim bo v naslednjih dveh letih treba še plačati 29 milijonov.

Za vojno mornarico se zahteva s posebno predlogo 120 milijonov novega kredita. Za leto 1904. je bilo že dovoljenih 12 $\frac{1}{2}$ milijona, za prihodnje leto pa se zahteva 62 milijonov, tako da bo treba pokriti v naslednjih letih še 45 $\frac{1}{2}$ milijona.

Nova potrebščina znaša torej 120 + 67 + 120 milijonov, to je 307 milijonov K, od katere svote se zahteva že za prihodnje leto 50 + 28 + 62, to je 140 milijonov K.

To so strašne številke! Če premislimo splošno gospodarsko stanje v Avstro-Ogrski pa primerjamo isto s temi groznimi številkami, potem se pač smemo vprašati: kam pa pridemo, ako pojde tako naprej?

Za povzdigo kmetijstva, obrti, za napravo toli potrebnih šol, sploh za marsikako jako nujno potrebo vitalnega

pomena ni denarja pa ga ni, v podporo bogatašev, ako se le zglasijo, v oporo klerikalizma pri še tako sleparskem početju in v svrhe militarizma, za to pa je denar, za to mora biti, pa če se ima novce izsesati iz srčne krvi davkoplačevalca. Ako bi se vlada res brigala za procvit države in njenih narodov tako, kakor bi moralo biti po konstituciji, ako bi res upravljala ljudski denar tako, da bi imeli narodi kaj od njega, potem bi se koncem konca ne čudili resničnim potrebam v vojaške svrhe, in ako bi bilo treba tuintam tudi kaj dodati, bi se to zgodilo molče, iz patriotizma, v obrambo ljubljene domovine — ali tako pa tičimo le v ekstremih: vladanje v skrajno nezadovoljnost narodov, črno reakcionarstvo, pa puške in kanoni; na sredi tičijo narodi in če se ozro na eno stran, jih spreletava jeza in nezadovoljnost, če se okrenejo na drugo, zavlada v njih duši neutешljivo ogorčenje. Plačuj in plačuj, trpi in delaj, da se bo dobro godilo privilegiranim stanovom pa da bomo bogati na kanonih in bojnih ladijah....

Položaj tako zahteva, pravijo na visokih mestih, in z ozirom na postopanja drugih velevladij se mora vsopredno z njimi ravnati tudi Avstro-Ogrska. Morda je res kaj na tem, ali res je pa tudi, da se poraja po celi Evropi vedno večji odpor proti militarizmu, ker jo razjeda in peha v pogubo. Boj proti militarizmu je velik, in brez dvoma pride dan, ko bo tudi ugodno izbojevan, saj je v njega službi sami sinov odpora, ki le pod pritiskom izvršujejo zapovedane posle, v srcih pa čutijo, kako je treba narodom miru ne pa nebroja kanon in orožja....

DOPISI.

Miren, 14. maja 1904. — „Deklica umrla vsled pretepanja starišev“ — tako nekako se je glasila grozna vest po naših listih in tudi po laskih. Toda resnici na ljubo moramo reči, da vest ne odgovarja istini.

Kdor dobro pozna poštenost, pridnost in delavnost prizadetih starišev in njih izvanredno ljubezen, ki so jo vedno gojili do svojih otrok, gotovo poreče: „Ni mogoče, da bi bila v njih taka kruta, tigrova srca, kakor se jih slika danes med svet. — Oče, kateri, rekel bi, ne stori koraka iz hiše, ako ne vleče s seboj tudi celo krdelo lačnih črvikov, gotovo ne pozna krutosti. Oče, kateri žrtvuje samega sebe v blagor in obstanek svojih otrok, gotovo ne pozna brezsrčnosti.“

Toda kaj je pa vzrok, da danes ona pridna in jako nadarjena deklica, katere bi mogla biti kedaj vzorna gospodinja, leži tako zgodaj v grobu? Kaj je vzrok, da danes vrhu vse skrajne obupnosti, ki tare hudo skušenega očeta, vsaka sita in klepetava babura kaže njega, žrtev krute osode, s prstom kot morilca svojega lastnega otroka?

Ah! Beda, siromaštvo, pomanjkanje, to je ona grozna morilka, ki počasi kljuje in grize ter končuje večji del človeštva, ta je ona grozna roparica časti, ugleda in poštenja! Revščina je ona grozna zavrtna napadavalka, ki tira v prerani grob na tisoče in tisoče žrtev. Beda, siromaštvo in pomanjkanje je tudi zgodaj pahnila pod črno odejo deklico Marijo Blažič. Toda njej ni zadosti te žrtve, ampak hoče še streti in uničiti vboge pomilovanja vredne stariše, spraviti jih hoče ob čast v sramoto ter pahniti vso družino do skrajnega obupa.

Družina Blažičeva ni imela desedaj nikakega inadeža, reklo bi se, vedelo se ni skoro za njo v občini — in zakaj? Zato ker je mirno, tiho in vdano trpela in prenašala skrajno pomanjkanje. Oče, miren, tihi in blagi mož, da bi pošteno preživel svojo obilno družino, — je delal, trudil in se mučil noč in dan. A konečno je postal žrtev svoje delavnosti, žrtev neizrekljive ljubeznive do družine, do svojih otrok. I. j. obolel je — in z boleznijo se je vtihotapila v hišo ona neizogibna kuga človeštva — pomanjkanje. — Oče bolan, za delo nesposoben, a kopica malih nedoraslih otrok, ki zaman stegujejo pred njim roke po kruhu, to je bil odslej oni vsakdanji večletni tragični prizor v družini. Jedino nepopisljiva pridnost in skrbnost matere je mogla tupatam deloma po-

Trije mušketirji.

Napisal Alexandre Dumas.

Drugi del.

(Dale)

„Bog je hotel,“ pravi z resignacijo fanatika, vendar ne da bi mogel obrniti oči od ladvice, in domišljal si je, da razločuje na njenem krovu belo postav ženske, za katero je daroval svoje življenje.

Winter je sledil njegovemu pogledu, videl njegove bolečine in slutil vse.

„Naj doleti kazen najprej tebe samega, bednik! — reče lord Winter Feltonu, ki se je pustil odvesti, oziraje se še vedno na morje; „toda pri spominu svojega brata, ki sem ga ljubil tako iskreno, ti prisegam, da tvoja sozločinka ni rešena.“

Felton pobesi glavo, ne da bi odgovoril besedico.

Winter odide hitro po stopnicah ter se napoti v pristanišče.

XXX.

Na Francoskem.

Ko je izvedel Karol I., angleški kralj, za to smrt, se je bal pred vsem, da bi mogla vzeti tako strašna novica Rochellancem ves pogum. Poslušal je, kakor pravi Richelieu v svojih spominih, zakrivati jo jim čim najdalje mogoče s tem, da je dal zapreti vsa pristanišča kraljestva ter skrbno pazil, da ni odplula nobena ladija, dokler ne odjadrar armada, katero je oborožil Buckingham, in na odhod je pazil mesto Buckinghamu on sam.

Strogost tega povelja je bila tolika, da je obdržal danskega poslanca, ki se je že poslovil, in holandskega poslanika na Angleškem. Poslednji je imel pripeljati ladije, ki jih je dal popraviti Karol I. v Zveznih državah, v pristanišče Flessingue.

Toda ker se je zmisli na to povelje šele pet ur po dogodku, to je ob dveh popoldne, sta zapustili pristanišče že dve ladiji; jedna, ki je, kakor vemo, odpeljala mlady, ki jo je slutila dogodek in ki jo je potrdilo v tem mnenju razvitje črne zastave na admiralni ladiji.

Kar se tiče druge ladije, povemo pozneje, koga je nosila in kako je odjadrala.

Tekom tega časa se pa v taboru pred La Rochelle-om ni zgodilo nič novega; le kralj, ki se je dolgočasih kakor vedno, toda v taboru morda še nekoliko bolj nego drugje, je sklenil, odpotovati za praznik sv. Ludovika incognito v Saint-Germain, ter prosil kardinala, naj mu preskrbi spremstvo dvajsetih mušketirjev. Kardinal, ki ga je kraljevo dolgočasenje zdaj pa zdaj ganilo, je dovolil svojemu kraljevskemu namestniku ta dopust z velikim veseljem, ker je ta obljubil, da se vrne do petnajstega septembra.

Gospod de Tréville je dobil vest o tem od Njegovе Eminence. Ker je, ne da bi vedel vzrok, vendar spoznal iskreno željo in celo nujno potrebo, ki je silila njegove prijatelje v Paris, jih je seveda imenoval člani spremstva.

Štirje mladi možje so izvedeli to vest četrte ure pozneje nego gospod de Tréville, kajti ti so bili prvi, katerim jo je razodel. Zdaj je pripoznal d'Artagnan

uslugo, ki mu jo je izkazal kardinal s tem, da ga je prestavil k mušketirjem. Če bi se ne bilo zgodilo to, bi bil prisiljen, ostati tekom pohoda svojih tovarišev sam v taboru.

Seveda je nestrpnost, vrniti se v Paris, izvirala iz nevarnosti, v kateri je bila gotovo gospa Bonacieux, če bi se srečala v samostanu Bethune z mlady, njeno smrtno sovražnico. Tudi Aramis, kakor smo že omenili, je takoj pisal Mariji Michon, oni šivilji, ki je imela tako odlične zveze, naj izpolnuje, da dovoli kraljica gospej Bonacieux, zapustiti samostan in se umakniti na Lotrinško ali v Belgijo. Odgovora ni bilo treba dolgo čakati, in osem ali deset dni pozneje je prejel Aramis tako-le pismo:

„Moj ljubi bratranec!

„Zraven ti pošiljam dovoljenje svoje sestre, da vzameš našo malo dekle iz samostana Bethune, ker jej, kakor meni, ondodni zrak ne ugaja. Moja sestra ti pošilja to dovoljenje z velikim veseljem, kajti ona ljubi maličko zelo in želi, da bi jej bila v korist še pozneje.“

„Poljubljam te.“

„Marie Michon.“

Temu pismu je bilo priloženo tako pooblastilo: „Predstojnica samostana Bethune naj izroči rokam osebe, ki jej donese to pismo, novico, ki je vstopila v njen samostan na moje priporočilo in pod mojim varstvom.“

„Louvre, 10. avgusta 1628.“

„Ana.“

tolaziti lažne želodce. Vsled tega groznega, obupnega položaja je dan za dnevom hiral in umiral ne samo oče ampak cela družina, posebno pa slabotna in šibka Marija, katera se je konečno rešila groznega položaja, preselivši se v kraj — kjer ne potrebujejo kruha!

Mislite si, cenj. citatelji: Oče sedidoma onemogel in obupan, okrog njega pa kopica lačnih in sestranih obrazov, ki nestrpno in dvomno pričakujejo matere, ki bi jim prinesla grizljaj kruha. Mati res pride, „sreča“ ji je bila danes mila, — zaslužila je 1 K. Otroci kot lačni volkovi planejo okoli nje: „Mama daj, daj, da grem po kruh!“ — Ali skrbni materin obraz se hipoma stemni in na njem pokazale so se navadne poteze britkosti in gorja; globoko vzdihnivši reče: „Oh! ne, otroci ta denar ne smemo vporabiti, kajti ni naš“, in obrnivši se k deklici reče: „Na Marija, nesi ta denar na račun k N. N., ki nas neprenehoma tirja in zuga“. Bolni oče bolešno pogleda varano deco ter suho poslušaje prikima materinemu povelju. Onemogel in izstradana deklica Marija vzame krono ter gre nemo iz hiše... Toda lakota, najstrašnejša mučiteljica človeštva, je tudi v njej uničila in premagala ves dosedanj čut otroške ubogljivosti in postenosti ter ono do sedaj vedno tako občutljivo veselje je popolnoma otrpnil mučni glad. Deklica je sla s krono, si ukupila kruha ter ostalo svoto skrila v nekem zidovju, da si bo mogla vtišiti lačni želodeček vsaj za nekaj dni. — Umevno, da upnik se je zopet oglasil; a v strogi disciplini vzgojena deklica je tajila resnico. Oče, pošten mož, kateri je vse do sedaj žrtvoval v to, da bi njegovi otroci hodili po poti postenosti in da bi dobili dobro vzgojo, da celo pustil je rajši celo družino stradati, samo da pokaže svetu svoje posteno lice... bolan, izstradan in obupan pobere blizo ležeči kosček vrvi ter parkrat preplete z njim deklico po nogah. Ko je potem telesna onemoglost in vkoreninjena slabost dospela do vrhunca ter vrgla deklico v posteljo ter konečno v grob, so vporabili dobro rejeni ter nikdar trudni babji jeziki zgoraj navedeni slučaj kot umestno gradivo za „patentirano“ obrekovanje.

Seveda beseda da besedo, vsaka ženica se je trudila da kolikor mogoče groznejše opiše „tajnost“ njene zaupnice, dokler ni dospelo tudi do uses orožništva itd. — Končno ubogi hudo izkušani starši, katerih zla usoda že toliko časa strašansko preganja ter tira v vidno pogubo celo družino, sedaj vrh neznosnih ran, ki so jih dobili z izgubo najstarejše hčerke, so dobili še groznejšo rano, kajti danes stojijo po krivici med svetom kot morilci svojega lastnega otroka.

O ti zlobni, škodoželjni svet! Kje ste bili vi zlobni jeziki dan pogreba omenjene žrtve pomanjkanja? Z menoj bi morali priti na pokopališče ter tam bi videli med tem, ko spuščajo v jamo žrtvo gladi, kako sloni ob „kapelici“ onemogli, bolni in obupani

mož, kateri je še komaj podoben živemu človeku. Tema se mu dela pred očmi, ter krtevito se drži stene, da ne zlekne na tla. Velike motne oči so nemo oprte proti onemu kraju, od koder se slišijo votlo doneči udarci na krsto padajoče zemlje. — Obraz obdaje nepopisljiva tuga in bolelost, kolena se mu sibe ter trese se po vsem životu. Vsak udarec, ki se sliši na krsto otroka, grozno presine njegovo strto očetovsko srce.

En sam pogled v to strto dušo bi moral vas, zlobni jeziki, prepričati, da v tem razpadajočem telesu tudi nije dasi obupano in uničeno ali vendar ljubezni polno očetovsko srce. — Ako bi imeli le kolikaj vesti, bi morali reči: „Ne, on ni mučitelj, ni morilec svojega otroka, ampak mi smo t. j. nasi zlobni jeziki so morilci ne samo njega ampak cele njegove hudo prizadete družine!“

Iz Dornberga. — Bilo je pred par leti. Ono je prišlo skoraj goloroko, skoraj bosonogo, bilo je ubogo, krotko in pošteno. Pri usmiljenih ljudeh je našlo odprta srca. Znosili so mu vsega, celo drv! Prišedši do nekih krajcarjev se je dostojno obleklo, kupilo si je potrebno opravo ter skušalo bolje živeti. Bivalo je samo, ali ker „človeku ni dobro samemu biti...“, se je iz nam neznanih krajev nekega dne pripeljala — dama. Nam se je vsem čudno zdelo. Mislili smo, da se taka sveta sramežljivost v slučaju potrebe odloči za kuharja — ali ne — po dobrem zgledu svojih bogabojetnih sobratov odločilo se je za nežni, zlahtni spol! Kuharica mu je z veliko skrbnostjo in krščansko ljubeznijo začela streči, kuhati in peči, in mlademu popletu je začelo biti dobro. Sicer odebelilo se ni, kar se nam je čudno zdelo, ali kri, kri pa je začela teči živahnejše, silnejše, drznejše! Tudi jož je bil v začetku skromen, ko se je zvalil, pa je začel zbadati. Tako tudi naš kaplan!

Pozabil je, kako smo mu bili s početka dobri. V svoje jako plitve in neizmerno dolgočasne pridige je začel utikati razne bodice, neroden je začel uganjati nerodno politiko. Zunaj cerkve se je začel vtikati v posle, ki ga nič ne brigajo. Ljudi je začel napadati in sramotiti. Skušal je svojemu bližnjemu škodovati na dobrem imenu. Po njegovem vplivu je tudi „edino dobro in pravično“ katoliško časopisje prinasalo iz Dornberga dopise, ki so prav na posebni katoliški način lagali in blatili naše ljudi in seveda vse na sveti katoliški podlagi v večo čast in slavo božjo! V kratkem povedano: Ta mladi, neizkušeni kaplanec, katerega predobro plačujemo, edino le zato, da bi za nas molil in nas spravljaval v nebesa, je začel s svojega pravega tira in razdražil tem cel Dornberg, in izvrzmi par omamljenih hinavcev je vse proti njemu! Ta pop je prišel ob ves kredit. Njegovi nauki in sploh njegove besede na nas nimajo več nikake moči, on nas ne more več ne ogreti, ne ganiti, ne za kaj dobrega prepričati. Njegovo delo med nami je enako ničli! Zato bi se

Dornberg jako razveselil, ko bi se zvedelo, da nas kaplan Rejec kmalu zapusti, izjema bi bilo morda le par zabitih cukrov.

Vemo, da te sicer rezke a jako umestne besede ne bodo našemu popletu po volji, skušalo morda jih bo pobijati a ni mu ne bomo odgovarjali, ker nam ni na tem, da bi se prerekali s takimi možaki, ampak le zato, da smo dali duška že dolgo prikriti nevolji proti nerodnostim tega dervisa.

In če še omenimo, kakšen je naš poznati župnik, kako je obsodba, potem lahko trdimo, da naše uboge duše so brez pastirjev. Ove se okoli dobrega pastirja kar tiščijo, duše naše se pa teh groznih pastirjev tako bojijo, da če jih le od daleč zagledajo, zbežijo, kakor bi jih sam zlodej podil. Zato pa tudi lahko trdimo, da so vsi težki letni tisočaki, katere plačujemo tema „božjima poslancema“, popolnoma zavrženi! Naša srca so kruto odvrnili od sebe, zato nimajo do nas moči in zato tudi vera peša, silno peša! Če pa jim je v škofiji kaj na tem, da vera ne bo se naprej pešala, naj odstranijo iz Dornberga te dve svetli katoliški zvezdi ter naj nam pošljejo dobrih duhovnikov, ki bodo znali z nami postopati tako, kakor Bog zapoveduje. Če pa pojde tako naprej, morda nastanejo tudi tukaj — Rimanje!

Staroselo. — Dne 12. t. m. je bil shod v Sedlu pri Breginju. Slavila je cerkev praznik vnebohoda. Kakor vsako leto, tudi letos se je napravilo k tej slavnosti mnogo ljudstva. Napravile na ta shod sta se tudi dve dekletci, stari okoli 12 let, doma iz Kreda od Homca naprej tje. Prišlo pa je tako slabo eni teh deklet, da se je zgrudila kot mrtva na tla, prav k sreči sta prišla dva breginjska stražnika vračajoča se domov ter sta našla dekletce v nezvesti kot mrtvo ležati na tleh. Ena deklina je zraven nje jokala. Stražnika sta skušala dekletce pripraviti k zavesti, ali ni se dalo, potem hitro uzameta deklino ter jo neseta do najbližnjega studenca; tam sta jo spirala z vodo ter jo skušala na vse načine pripraviti k zavesti. Z do'gim časom se jima je posrečilo to, in še toliko, da je mogla iti na svoj dom.

Vsa čast gosp. stražnikoma, ako bi njih ne bilo zraven, dekletce bi bilo na tem mestu umrlo.

Trg Krapina, 4. maja. — Stvar se je drugače obrnila, kakor smo pričakovali. Zdravilišče se je moralo za polovico povečati, da vstreza vseh zahtevam. Sprehajališče, kjer so se izprehajali gostje pred in po vsaki uporabi mrzle vode, da so se ogreli, je dolgo 32 metrov. Jarek za hojo po vodi se je popolnoma zakril pogledom radovednih in nepoklicanih gostov potom nasadov smrečnih dreves. Travniki, kjer se izprehajajo gostje po rosnih travah, je izoran, očiščen vsakega pleva in posajen z novo sočno travo. Iz kopališča se je napravilo na bližnji hrib sv. Jožefa vi-

jočo se pot, po kateri dosežejo vrh brez vsake težkobe celo bolniki slabih nog in slabih prsij. Raven drevored veže zdravilišče s parkom Dolac. Ravnatelj Okič izdaja letos slovenski mesečnik: „Kna-j-povec“. Za stanovanje in hrano je preskrbljeno v povoljni meri. 17. prejšnjega meseca je otvorila gospa geometrova Bestelak Knajpovo restavracijo, katera je opremljena priprosto toda elegantno. Prospekte pošilja ravnatelj in občina. Svoji k svojim!

Domače in razne novice.

Poroča. — Danes se je poročil gospod Josip Musič, veleposestnik v Smartnem in uradnik na „Montu“, z dražestno gospico Gizelo Fieglovo, hčerko veleposestnika g. Fiegla v Pevmi. Novoporočencema naše najsrčnejše čestitke!

Pred izpraševalno komisijo v Kopru so napravili izpit učiteljske vsposobljenosti sledeči gg. učitelji: Egidij Čeh v Slivji, slov. učni jezik iz nemšč. laščine in hrvaščine kot predmet, g. Peternej Franc v Sebeljah, slov. učni jezik, iz nemščine kot predmet, g. Gregorič Vinko v Opatjenselu, slov. učni jezik, g. Logar Miroslav v Borjani, slov. učni jezik, g. Ernest Vodopivec pri St. Ivanu (Trst), slov. učni jezik, iz laščine kot predmet, g. Ante Stefančič v Vabrigi (Istra) iz hrvaščine kot učni jezik.

Poštna vest. — Imenovan je za pošto, kontrolorja v Pulji oficijal Viktor Klinar v Trstu. Premješeni so: poštni praktikanti Jos. Rzehak iz Ljubljane v Rivo, Fran Podboj in Fran Matjan iz Trsta v Ljubljano, pomožni poštni uradnik Fran Petrak iz Ljubljane v Opatijo.

Odbor učit. društva za gorški okraj javlja učitelstvu, da odidejo gorški delegati k „Zavezinemu“ zborovanju v soboto z vlakom ob 9. uri 7 minut predpoldne iz Gorice. V Postojno pridejo ob 1 uri 4 min. popoldne. Priporoča se mnogobrojno udeležitev. Sestanek ob omenjeni uri na kolodvoru v Gorici.

Koncert „Pevskega in glasbenega društva“ v Gorici. — Zopet smo zaznamovali krasen list v knjigi napredka gorških Slovencev po nedeljskem koncertu, kateri je lahko zadovoljil uho tudi najstrožjega poslušalca. Nočemo se spuščati v podrobnejšo kritiko pevskih točk, katere so bile res okusno in ugodno izbrane. Skladbe so bile po večini zelo dolge in težke i glede harmonije i glede ritma, vsled česar so zahtevale dobrih grl in mnogo truda.

Dobro uho je sicer prišlo tupalam na sled kaki malenkostni hibi v intonaciji, kar pa ni moglo izbrisati splošnega dobrega vtisa, ker nas je res kar očarala dovršena izvršitev vsake točke v dinamičnem in ča-

(Dalje v prilogi.)

Lahko si je predstavljati, kako so sorodniške zveze med Aramisom in šiviljo, ki je imenovala kraljico svojo sestro, vabile smeh na ustnice mladih mož. Toda ko je zarudel Aramis na Porthosove šale dvakrat ali trikrat prav do beline oči, je prosil svoje prijatelje, naj se več ne vračajo na ta predmet, ter izjavil, če mu izreče o tem kdo le še jedno besedico, da ne bode svoje sestrice nič več rabil za posredovalko v takih zadevah.

Med štirimi mušketirji, ki so dosegli, kar so hoteli, torej ni bilo več govora o Mariji Michon; imeli so pooblastilo, odvesti gospo Bonacieux iz karmelitariskega samostana Bethune. Seveda jim to pooblastilo ni moglo mnogo koristiti, dokler so bili v taboru pred La Rochelle-om, to se pravi na nasprotnem koncu Francije; tudi je bil d'Artagnan že pripravljen, prositi gospoda de Trévillu za dopust ter mu čisto naravnost priznati važnost svojega odhoda, ko je došla njemu in njegovim trem tovarišem vest, da se vrne kralj v spremstvu dvajsetih mušketirjev, katerim so prideleni tudi oni, v Paris.

Veselo je bilo velik. Sluge so poslali s prtljago naprej in zjutraj odpotovali sami.

Kardinal je spremil Njegovo Veličanstvo od Surgeresa do Mauzéja, in tu sta se poslovila kralj in njegov minister z veliko prijaznostjo.

Dasi je potoval kralj kolikor mogoče hitro, ker je želel dospeti do 23. avgusta v Paris, se je vendar skušal med potom raztresti ter od časa do časa počival, da je lovil srake, lov, za katerega ga je navdušil Luynes in katerega je vedno zelo ljubil. Drugih šestnajst mušketirjev je tak čas dobro izrabilo za razveseljevanje, toda naši štirje so preklinjali na vso moč. Zlasti d'Artagnanu je neprestano šumelo pred ušesih, kaj je spravilo Porthosa do opazke:

»Po zagotovitvi neke zelo odlične dame pomeni to, da se o tebi slabo govori.«

23. avgusta ponoči so jezdili končno skozi Paris; kralj se zahvali gospodu de Trévillu ter mu dovoli dati dopust, toda samo pod pogojem, da se nihče onih, ki dobe to dovoljenje, ne prikaže na kakem javnem prostoru, in sicer pod kaznijo zapora v Bastilji.

Kakor si je možno misliti, so bili prvi štirje, ki jik je zadela vrsta, naši štirje prijatelji. Mesto štirih dni je dobil Athos od gospoda de Trévillu celo šest dni, in k tem šestim dnevom ste prišli še dve noči več, kajti dopust se je pričel že ob petih zvečer dne 24., dočim je vpisal gospod de Trévillu iz prijaznosti kot pričetek šele jutro 25.

»Ej, moj Bog,« pravi d'Artagnan, ki, kakor vemo, ni nikdar dvomil glede kake stvari, »zdi se mi, da si damo zaradi zelo priproste stvari zelo mnogo opraviti. V dveh dneh, in če mi pogineta dva ali trije konji — in kaj mi je na tem, saj imam denar — torej v dveh dneh dospem v Bethune, izročim predstojnici samostana kraljičino pismo in dragocenega zaklada, ki ga grem iskat, ne odpoljem na Lotrinško, niti v Belgijo, ampak nazaj v Paris, kjer bode boljše skrit, zlasti dokler oblega gospod kardinal La Rochelle. Ko se vrnemo iz vojske, izposilujemo deloma po pokroviteljstvu njene sestrice, deloma po tem, kar smo storili sami za kraljico, od te poslednje to, kar želimo. Ostanite torej tukaj, ne mučite se po nepotrebnem. Planchet in jaz sva dovolj za tako priprosto podjetje.«

Nato odvrne Athos mirno;

»Tudi mi imamo denar; kajti vsega, kar mi je ostalo od demanta, še nisem zapil, in Porthos in Aramis še nista vsega zajedla. Zato nam morejo poginiti štirje konji prav tako lahko kakor jeden. Toda pomisli, d'Artagnan,« pristavi s tako temnim glasom,

da se mladi mož zgrozi, »pomisli, da je Bethune mesto, v katero je določil kardinal sestanek z žensko, kateri sledi vedno nesreča, naj se obrne kamorkoli. Da imaš opraviti samo s štirimi možmi, d'Artagnan, bi te pustil iti samega, toda opraviti imaš s to žensko; zato hočemo iti tja štirje, in dal Bog, da bodi naše število, pomnoženo z našimi štirimi služabniki, zadostovalo.«

»Ti me plašiš, Athos,« vsklikne d'Artagnan; »moj Bog, česa pa se bojiš?«

»Vsega!« odvrne Athos.

D'Artagnan pregleda obraze svojih tovarišev, ki sta izražala prav kakor poteze Athosovega obličja globok nemir; in priganjali so konje k vedno hitrejšemu diru, toda ne da bi govorili glede tega le še besedico.

Ko so dospeli 25. zvečer v Arras in je d'Artagnan pravkar razjahal, da bi pil v krčmi »pri Zlati brani« nekoliko vina, pride iz poštna hiša kavalir, ki je menjal tamkaj konja, ter oddirja v najhitrejšem diru na svežem konju po potu proti Parisu. V trenutku, ko jezdijo mimo vrat krčme, mu razgrne veter plašč, v katerega je bil zaviti, dasi je bilo šele v avgustu, ter bi mu skoro odnesel klobuk, da ga ne zagradi hitro s svojo roko ter potisne globoko na oči.

D'Artagnan, ki je vpri svoje oči v moža, silno prebledi ter spusti svoj kozarec na tla.

»Kaj vam je gospod?« pravi Planchet... »O, pomagajte, gospodje, mojemu gospodu je slabo!«

Trije prijatelji prihitijo ter najdejo d'Artagnana, ki je, dasi mu je bilo slabo, tekel k svojemu konju. Ustavijo ga na pragu vrat.

»Vraga, kaj ti vendar je?« mu zakliče Athos.

»On je!« vsklikne d'Artagnan, pobledevi jeze in z znojem na čelu. »Pustite me za njim!«

sovsem oziru. Najboljše je pa pel mešan zbor Čajkovskega „Solovuško“, katera je v vsakem oziru pravi tip ruske pesni. Basi so prisli proti koncu do take izrazitosti, da so za hip spominjali na slavni zbor Slavjanske. Recitativ bi lahko bil nekoliko glasnejši. Navdušen aplavz je tudi dokazal našo prejšnjo trditve. Zadnja točka, imponanten mešan zbor s spremljevanjem orkestra, namreč Dvofakov „Psalm 149“, nas je presenetil in nam pričal, da je bilo vodstvo v spretnih rokah skladateljevega učenca, da so se vživelci sami s svojim izbornim proizvajanjem v duh pesni in s tem tudi nepričakovano vplivali na poslušajoče občinstvo. Žalobno moramo omeniti, da je pokrtil orkester na večjih mestih petje, in odpirajoča in zapirajoča se usta g. pevka in pevcev so nam pričala, da nimajo na onih mestih pavz, tako mogočno so izvajali rogovi in pozavne svoj fortissimo.

Društveni povodja je rešil svojo nalogo častno in s tem pokazal, da nima samo dobrega okusa pri izbiri glasbenih točk, da se je moral kakor tudi ves pevski zbor precej potruditi za točno izvršitev, ampak da je tudi dober skladatelj, kar ste dokazali njegovi sinfonični pesni. Uverjeni smo, da bi prva „Na Golgati“ vse drugače vplivala na občinstvo, ko bi bili pri orkestru instrumenti boljši in številnejši zastopani, ko bi sploh razpolagal dirigent in skladatelj z boljšimi interpreti svoje muze, potem bi brezdvomno v duhu spremljali trpečega Kristusa na Golgato, čutili bi z njimi njegove muke, njegovo bolelost in pred našimi duševnimi očmi bi res umiral in umrl Kristus, kar smo si pa morali le megleno predstavljati. Druga pesen „Pred prvimi verzi“ je pa bolj ugajala občinstvu sodeč po aplavzu, ker je lažje umljiva onim, kateri niso glasbeno izobraženi. Polna je lepe melodije in krasnih, presenetljivih, tu pa tam zelo smelih akordnih izpremenov, kateri so pa v celoti dobro vplivali. Hvalezni moramo biti vsekakor g. Michlu za ta nenavadni vzitek.

S tem koncertom se je postavilo društvo po mnogih evoliucijah na takor stališče, da smemo gojiti najboljše nade do njega bodočih nastopov, in s tem koncertom si je priborilo društvo zasluženo vstopnico v nove, krasne prostore „Trg. doma Udeležba je bila glede na naše razmere povsem povoljna. Seveda je bilo se prostora za marsikakega inteligentnega Slovenca, ali vpoštevaje naše razmere se ni čuditi, če ni bilo še tega ali onega, upamo pa, da pridejo, ko se razjasni njo vremena — v s i. Pogled po dvorani je pa bil za vsako kritično oko le utešljiv, in mogel si reči: Lepa družba, lep koncert.

E + D.

Pripls. — Uredništvu prihajajo iz goriskega občinstva glasovi, naj bi se ta koncert v celoti ponovil, morda na vrtu „pri zlatem jellenu“, kjer je več prostora na razpolago. Veliko je še Slovencev, ki se v nedeljo niso mogli udeležiti, pa bi radi slišali

to lepo petje. Koncert je stal mnogo truda. Ali ni škoda vsega truda za en sam večer? — Torej: na svidanje!

Točnost, točnost!... Pišejo nam: Vsaka stvar ima svojo solčno in senčno stran. Da si smo bili z koncertom zadovoljni v celnem obsegu, vendar moramo omeniti nekaj neljubega, kar bi želeli, da se ne bi ponovilo v drugo. Znano je namreč slovenska netočnost, in zanašaje se na to že znano netočnost je marsikdo sam prišel pozneje, češ raje čakam drugje „točnega pričetka“ nego pa v dvorani. Nič ne bi bilo reči, ako bi prisli vsi vsaj ob 8¹/₂, no bodi, ali da so prihajali ljudje med koncertnimi točkami v dvorano, in ker številni „pst, pst!“ ne upivajo baš blagodejno na uho poslušalca, ne na pevce, posebno če je pesen tiha, to dejstvo nam je potisnilo pero v roke in brez daljnih besed bi prosili, da bi se pohajanje med točkami enkrat za vselej opustilo. V vseh večjih mestih se pred vsako točko zapro duri in nihče ne more notri. Če se je pa vršil v Gorici tak koncert, ki bi lahko delal čast drugim večjim mestom, bi morali tudi v tem oziru posnemati navade in pametne običaje onih mest. Toliko brez zamere!

Več udeležnikov.

Pivo združenih pivovaren Žalec — Laški Trg. — Citateljem našim je znano, da se je ustanovila narodna delniška družba v Ljubljani, ki je prevzela in prenovila po najmodernisih zahtevah pivovarja g. Kukca v Žalec in Laškem Trgu. — Zalogo za Gorisko je prevzel g. Anton Pečenko. (Glej oglaš.) — To pivo je izborno. Kdor ga je pil, vsakdo ga ne more dovolj prehvaliti. — V hotelu „pri zlatem jellenu“ v Gorici ga že točijo. V nedeljo na predpoldanskem koncertu so točili to pivo, ne da je občinstvo vedelo. Vsakdo je hvalil, kako izborno je pivo to jutro. — Zato bi bilo le želeli, da se ta domaći izdelek razširi po vsej deželi.

O ledenici g. P., postavljeni po ameriškanskem sistemu, prvi take vrste v Gorici, prihodnjie.

Predpoldanski koncerti „pri jellenu“. — Odslej bo vsako nedeljo in praznik od 10¹/₂ — 12¹/₂ vojaški koncert na vrtu hotela „pri zlatem jellenu“. Vedno sveže domače žalsko (združene pivovarne) in pravo plzenjsko pivo. — Preteklo nedeljo je bila udeležba srednja. Pričakujemo znanprej boljše. — Dostavljamo, da je to edini predpoldanski koncert v Gorici.

Zaveza avstrijskih jugoslovanskih učiteljskih društev. — Vspored XVI. glavne skupščine „Zaveze avstr. jugoslovanskih učiteljskih društev“ dne 21., 22. in 23. maja 1904. leta v Postojni. I. V soboto, dne 21. maja. 1. Sprejem na kolodvoru onih udeležencev, ki pridejo v Postojno z vlakom ob 1⁰4 popoldne. 2. Sprejem na kolodvoru onih udeležencev, ki pridejo v Postojno z vlakom ob 3⁰1 popoldne. 3. Ob 1¹/₄ uri: Seja upravnega odbora pri „Kroni“. 4. Po seji

upravnega odbora zboruje odsek za šolsko higijeno. Poročajo gg. M. J. Nerat, Franc Kocbek in Ant. Kosi. 5. Ob 7. uri zvečer: Zborovanje delegacije v „Narodnem hotelu“. II. V nedeljo, dne 22. maja. 1. Ob 9. uri popoldne: Glavno zborovanje po vsopredu, ki ga določi delegacija v „Narodnem hotelu“. Pred glavnim zborovanjem, ob 8. uri, zboruje po običajnem dnevnem redu društvo: „Jubilejska samopomoč“. 2. Ob 12. uri: Banket pri „Kroni“. Kuvert brez vina velja 2 K 40 v. 3. Ob 1¹/₄ uri popoldne: Vhod v jamo. V jami svira trska godba. Vstop v jamo je za učiteljsko prost. 4. Ob 1¹/₂ uri zvečer: Koncert v „Narodnem hotelu“. Pri koncertu sodeluje iz prijaznosti „salonski orkester“ in mešan zbor. III. V ponedeljek, dne 23. maja ob 3⁰5 po polnoči odhod v Trst.

Za XVI. skupščino so zglasene sledeče razprave: 1. Izvrševanje šolskih zakonov. Poročevalec g. Ivan Lapajne, ravnatelj meščanske šole v Krškem. Teza: „Zaveza“ in vsa slovanska učiteljska društva naj opazujejo, kako se šolski zakoni (državni, deželni, ministrski ukazi) in § 19. temeljnih zakonov od raznih šolskih instanc izvršujejo. Vse nezakonitosti in nepravilnosti in vsako neizvrševanje nekaterih zakonitih določil naj se zberejo in svetu priobčijo v posebni spomenici, ki se obenem predloži vsem c. kr. deželnim šolskim svetom na Slovenskem in c. kr. naučnemu ministerstvu. 2. Stališče in taktika slovenskega učiteljskega nasproti političnim strankam. Isti gospod poročevalec. 3. Najnovejši pojavi na svetovnem pedagoškem polju s posebnim ozirom na risanje. Poročevalec gosp. Jožef Schmoranz, učitelj v Celju. 4. Učiteljsko društvo za celjski in laški okraj je zglasilo: Naša učiteljska društva z ozirom na moderno šolstvo in vladajočo politično konstelacijo. Govori gosp. Armin Gradišnik, nadučitelj v Celju. Stavki: 1. Prva naša organizacija so — učiteljska društva. 2. Informativno postopanje napram članom o vseh važnih šolsko-pedagoških in šolsko političnih pojavih bodi glavni nalog našim društvom. 3. Po društvih vplivaj učiteljsko na oficijalno javnost. 4. Kakršno društvo tako učiteljsko; kakršno učiteljsvo, takšno vedenje šolskih oblasti njemu nasproti. 5. Ormoško učiteljsko društvo je zglasilo: „Nekoliko črtic iz I. mednarodnega kongresa za šolsko higijeno v Norimberku“. Poročevalec gosp. Ant. Kosi, učitelj v Središču. 6. Predlog: „Slavna „Zaveza“ prosi c. kr. naučno ministerstvo, da objavi poprej načrt novega šolskega in učnega reda, preden izide kot ukaz, da bi bilo mogoče s kako spomenico popraviti kaj, kar ne bi ugajalo učiteljsvju“.

Predlog bo utemeljeval gosp. ravnatelj Lapajne. Vodstvo „Zaveze“.

V Postojnsko jamo. — Dne 23. t. m. (binkostni ponedeljek) bodo vozili posebni vlaki iz Trsta, Ljubljane, Reke in Krmina v Postojno in nazaj. Za te posebne vlake se bodo izdajali vozni listki po posebno znižanih cenah do Postojne in nazaj, v katerih je

že vračunjena vstopnina v jamo in sicer: Iz Trsta stane I. razred 12 kron, II. razr. 9⁵⁰ K, III. razr. 6⁹⁰ K. Iz Gorice I. razr. 14¹⁰ K, II. razr. 11¹⁰ K, III. razr. 7⁹⁰ K. Z Reke I. razr. 10⁹⁰ K, II. razr. 8⁷⁰ K, III. razr. 6⁴⁰ K.

Odhod iz Krmina ob 7⁵⁵ zjutraj, iz Gorice ob 8²⁴; dohod v Postojno ob 12³⁷, odhod iz Postojne ob 7³⁵ zvečer.

Generalni štab na potovanju. — V Červinjanu na meji so bili 15. t. m. Na kolodvoru jih je sprejel župan, navzoč je bil tudi državni poslanec Antonelli. Mestna godba je igrala cesarsko himno. Baron Beck jej je podaril neki znesek. Od tam so šli v Oglej in v Grače. V Nabrežini jih je pričakal namestnik, zastopniki civilnih oblastnj pa župani sežanskega okraja. Od tam so šli v Trst ter se vrčali za pot v Dalmacijo.

Gradnje za novo železnico. — 16. t. m. popoldne so bile pri ravnateljstvu za gradnjo železnice na Dunaju odprte ponudbe, ki so bile vložene vsled razpisa od 26. aprila 1904. za dela: a) za spodnjo stavbo železniske ograje, za nabavo in premestitev železniskih znamenj in nabavo obmejnih kamenov za prezidavo kolodvora Trst Sv. Andrej: in b) za spodnjo stavbo, za posipanje, za vrhotalno stavbo, za železniško ograjo, za nabavo in premestitev železniskih znamenj in nabavo obmejnih kamenov za novo skladišče lesa pod Škednjem. Tri tvrdke so stavile svoje ponudbe in sicer: 1) F. Horschitz, Dunaj I. (za a) 632.000 K, (za b) 268.000 K. 2) Union-baugesellschaft (samo za a) 436.000 K 3) Kornelij Gorup in I. Martelanc & Cie. v Trstu (za a) 487.000 K in (za b) 229.000 K. Ponudilci ne smejo do 6. junija odstopiti od svojih ponudb.

120 vrst je napisal v včerajšnji „Gorici“ A. K. o „Šolskem Domu“ pa o Gabrščeku, češ, da „Soča“ in Gabršček delata proti „Š. D.“ Na dolgo in široko, po stari navadi, klobasa, ali ne pove pa niti jednega konkretnega slučaja, kedaj in kako se je delalo proti „Š. D.“ — Ako kdo škoduje „Š. D.“, mu pač škoduje banda, ki se ga je polastila, politika, ki vre iz njega, pa A. K. Ti so resnični škodovalci „Š. D.“

Poskušen samomor v Trstu. — V Gorico je bil prišel neki Iv. Scordilli, ki je sin plemenite rodbine, pa je prišel ob vse, ob plemenitstvo, ob dobro ime ter ni bilo drugega, da se je moral lotiti dela. Sprejet je bil pri tvrdki Sard-Lenassi ter pridelen strojevodji Tapponijsu. Ker se je pa obnašal previsoko ter se začel pripraviti s Tapponijsom, je prišlo do tega, da so ga odpustili. Na to je iskal Tapponijsa okoli ter mu pretil, beračil je in nato bil aretiran. Določili so mu malo kazen, potem pa sklenili, poslati ga v Pulo po izgonu. V soboto je imel mestni redar L. Quenzatti nalogo, spremiti Scordillija do Trsta. Odpeljala sta se ob 9²⁶ zjutraj. Scordilli je bil prost ter videti kot navaden

„Toda kakšen on?“ vpraša Athos.
„On, oni človek!“

„Kateri človek?“
„Oni prokleti človek, oni hudi duh, kateri mi je bil vedno pred očmi, kadarkoli mi je pretela kaka nevarnost; isti, ki je spremljal ono strašno žensko, ko sem jo srečal prvič v življenju; isti, katerega sem vzbudil v jezo našega prijatelja Athosa; isti, katerega sem videl zjutraj onega dne, ko so odvedli gospo Bonacieux. Videl sem ga, to je on! Spoznal sem ga, ko je razgrnil veter njegov plašč.“

„Vraga!“ pravi Athos zamišljeno.
„Na sedlo, gospodje, na sedlo! Hočemo ga zasledovati in vjamemo ga.“

„Mož ljubi,“ pravi Aramis, „pomisli, da jezdi v nasprotni smeri, da ima on svežega konja in mi utrujene; da nam pri tem torej poginejo naši konji, ne da bi mogli upati, da ga dohitimo. Pustimo moža, d'Artagnan, rešimo žensko!“

„Stojte, gospod,“ zakriči hlapec in steče za tujcem, „stojte, gospod, iz klobuka vam je padel neki papir! Stojte, gospod, stojte!“

„Pol pistole za ta papir, papir, prijatelj!“ reče d'Artagnan.

„Pri moji duši, gospod, z velikim veseljem; tukaj je!“

Vzradoščen nad srečo, ki mu jo je prinesel današnji dan, se vrne hlapec na dvorišče krčme. D'Artagnan razgrne papir.

„Torej?“ vprašajo prijatelji, stoje okoli njega.

„Jedna sama beseda,“ pravi d'Artagnan.

„Da,“ pravi Aramis, „toda ta beseda je ime katerega mesta ali kake vasi.“

„Armentières,“ čita Porthos. „Armentières, meni je ta kraj neznani.“

„In to ime nekega mesta ali neke vasi je pisala njena roka!“ vsklikne Athos.

„Ta papir hočemo skrbno spraviti, pravi d'Artagnan. Morda svoje poslednje pistole nisem izgubil. Na konja prijatelji, na konja!“

In štirje tovariši oddirjajo po cesti, vodeči v Béthune.

XXXI.

Béthunski samostan karmelitaric.

Veliki zločinci so podvrženi neke vrste predestinaciji, ki jih pusti premagati vse ovire in oditi vsem nevarnostim do trenutka, ki ga je določila Previdnost skalinam, ob katerih se razbije njihova prokleta sreča.

Tako je bilo tudi z milady: vozila se je med lajijami obeh narodov ter srečno došla v Boulogne.

Ko je došla milady v Portsmouth, je bila Angležinja, ki jo je izgnalo iz La Rochellea sovraštvo Francozov; ko se je izkrcala po dvadnevni vožnji v Boulogne-u, se je izdala za Francozinjo, ki so jo vznemirjali v Portsmouthu Angleži v svoji jezi do Francozov.

Milady je imela razun tega najvplivnejši potni list: svojo lepoto, svojo odlično osebo, svojo radodarnost, s katero je razsipala pistole. Oproščena po ljubivem smehljaju in galantnih manirah starega pristaniškega guvernerja, ki jej je poljubil roko, navadnih formalnostij, se je pomudila v Boulogne-u samo toliko, da je napisala in oddala sledeče pismo:

„Njegovi Eminenci gospodu kardinalu de Richelieu, v taboru pred La Rochelleom.

„Monseigneur, Vaša Eminenca naj bode brez skrbi. Njegova Milost, vojvoda Buckinghamski, ne pride na Francosko.

„Boulogne, dne 25. zvečer.

„Milady de...“

„P. S. Napotim se, kakor želi Vaša Eminenca, v Béthune v karmelitarški samostan, kjer počakam Vaših povelj.“

Res se je odpravila milady na pot še isti večer; noč jo je ustavila; ostala in prenočila je v neki krčmi. Drugi dan zjutraj ob petih je odpotovala naprej ter dospela tri ure pozneje v Bethune.

Dala si je opisati pot v samostan karmelitaric ter se takoj napotila tja.

Prednica jej pride naproti; milady jej pokaže kardinalovo povelje; prednica jej da odkazati sobo in prinesiti zajutrek.

Pred očmi te ženske je ugasnila vsa preteklost, in zroč pred seboj bodočnost, je videla samo veliko srečo, s katero jo obdari kardinal, ki mu je služila s takim vspehom, ne da bi se zapletlo njeno ime tudi najmanj v vso to krvavo povest. Vedno nove strasti, ki so jo razjedale, so dale njenemu življenju zunanjost onih oblakov, iz katerih odseva zdaj azur, zdaj ogenj, zdaj temota nevihte in ki plavajo pod nebom ter ne pustijo na zemlji nikakih sledov razun pustošenja in smrti.

Po zajutreku jo je obiskala prednica: v samostanu je malo zabave, in dobri prednici se je mudilo, seznaniti se s svojo novo pogoščenko.

(Dalje pride)

potnik. Bil je miren ter se razgovarjal z redarjem in dvema sopotnikoma. Tako je bilo do Sv. Križa pri Trstu. Tu pa je vstal v vozu ter se naslonil na okno in storil, kakor bi si malo stegnil ude. Na to pa je kmalu stopil z nogo na sedež ter se zagnal skozi okno. Potniki so se prestrašili, redarju pa se je posrečilo, prijeti Scordillija za noge ter ga obdržati. Vlak se je hitro na to ustavil, ker je bilo dano potrebno znamenje. Nadsprevodnik je priskočil k Scordilliju, ki je visel iz vlaka, na kar so ga spustili na tla in zvezali. Potem so ga posadili v vlak na varno med redarja in jednega železničarja. Na vprašanje, zakaj je to storil, je rekel, da se je bal pritji v roke redarstvu v Puli, ker ga odvedejo v Koper v kaznilnico za 3 leta. V Trstu so ga odpeljali v zapore v zaprtem vozu. Vlak je imel radi tega le 7 minut zamude.

Osnanilo. — V smislu § 58. zakona z dne 25. oktobra 1896. drž. zak. št. 220 se register o občni pridobitini, zadevajoč odmero za priredbeno dobo 1904/1905. za sledeče davčne skupine:

II. razred: Okraj trgovinske zbornice Goriske-Gradišanske, III. in IV. razred: Gorica-mesto, III. in IV. razred: Gorica-dežela vpogleda po dotičnih davčnih zavezancih, in sicer pri davčnem oddelku c. kr. okrajnega glavarstva (Via Cappuccini št. 16. I. nadstr.) ob uradnih urah skozi 14 dni od 18. maja 1904. naprej.

C. kr. okrajno glavarstvo.

Gorica, dne 13. maja 1904

Pretep med vojakom Boškinom in K. Lenardičem. — V Venerini hiši je bilo prišlo do pretepa med domobrancom Boškinom in Karlom Lenardičem. Vzrok ženska, ki se je branila. B. je udaril L. po glavi, L. mu je iztrgal bajonet ter ga zapodil iz hiše. Pretep je trajal dalje, vojak je bil ranjen na čelu in v zatilniku, in sicer nevarno. Prosil je bajonet nazaj, L. mu ga je dal. Na to pa je skotil B. na L. ter ga ranil na rami, potem pa zbežal. L. ga je dohitel, nakar je začel pretep od kraja. L. je bil ranjen še dvakrat. Na to so prišli redarji ter aretirali oba. Po zaslišanju so poslali vojaka v vojašnico, L. pa k zdravniku.

15.000 K globe mestnemu užitniku skemu podjetju. — Neki Leban z Idrskega je peljal o Velikonočnem času več gnatij v Gorico. Na Solkanski cesti so ga vstavili uslužbenci mestni užit. urada. Moral je plačati užitnino, naložili pa so mu še globo, češ, da ni hotel z lepa pokazati, kaj pelje. Mož se je pritožil, in finančno nadzornišvo je dalo nalog, da morajo goriski užitinarji plačati Lebanu, kar so mu vzeli, vrhu tega pa jim je naložilo, kakor čujemo, globo 15.000 K, ker je bil delokrog za mestno užitnino samovoljno in nepostavno prekoraden.

Železniški predor pri Bohinjski Bistrici bo koncem tečnega meseca predrt. Predor je dolg 6 kilometrov 300 metrov. Zanimivo je, da je vsled velike množine vode to tretji predor, kar jih pozna doslej tehnika. Ko je kopnel sneg, je v eni uri prišlo iz predora 2.800.000 litrov vode. Vsaka padavina na Črni prsti se v predoru pozna. Vode je vedno toliko, da bi zadoščala za električno razsvetljavo. Prišli so tudi na zemeljsko plast, ki na zraku eksplodira sama od sebe. Do februarja prihodnjega leta bo predor popolnoma izgotovljen.

Slovensko planinsko društvo ima sedaj 1798 členov. Osrednje društvo je imelo lani 23.789 K. 8. dohodkov in 23.932 K. 16. st. izdatkov. Društveno premoženje znaša 15.309 K. 13 st. Osrednje društvo s podružnicami vred je imelo 56.165 K. 22 st. dohodkov in 50.849 K. 82 st. izdatkov. Čisto premoženje, vstevši vrednost koč, znaša 52.525 K.

Važna razzsodba za učitelje. — Spodnještajerski učitelji, kateri so člani stalnega odbora za pripravo gradiva okrajnim učiteljskim konferencam, so zahtevali od deželnega šolskega sveta, da jim povrne, kadar morajo iti k seji, potne stroške in hranarine. Deželni šolski svet je učiteljsko zahtevo odklonil in tudi pritožba na naučno ministerstvo je bila brezuspešna. Učitelji so se pritožili na upravno sodišče, katero je ugodilo pritožbi in razveljavilo tozadevni ministerški odlok. Razzsodba se glasi, da imajo učitelji člani stalnega odbora za okrajne učiteljske konference pravico, zahtevati povračilo za stroške, ki jih naredijo, kadar potujejo k sejam stalnega odbora za učiteljske okrajne konference.

Colombov avtomobil. — Neki Colombo iz Benetke je kupil v Trstu avtomobil, plačal pa ga ni z denarjem, marveč z razno zlatnino in srebrnino. Potem pa je lepo uravnal avtomobil ter se napotil v Benečijo. Fonda se imenuje oni, ki je prodal Benčanu avtomobil. Koj ko mu ga je oddal, je začel sumiti, da bi vendarle te le dragocenosti utegnile biti kako izmaknjene in tako nepravda last Colombova, in zato je naznanil to reč policiji. Nato so hitro brzojavili za Colombom, katerega so prijeli v Červinjanu na meji. Vzeli so mu avtomobil, Colombo je sel v zapor, kjer sedi sedaj brez avtomobila in brez dragocenosti.

Ispreid sodnje. — Letos v februarju so bili aretirali Ant. Butolena, ker je kradel pri Birsu v Rabatiscu. Ko je prišel v tukajšnje zapore, se je poizvedovalo o njem, in izvedelo se je, da je bil usel iz zaporov v Bregencu, ko je tam pokradel nekaj denarja in znamk. Pred sodnike postavljen je priznal vse ter bil obsojen na 4 mesece trde ječe s postom vsak mesec.

Učiteljsko društvo za postojnski šolski okraj vabi h koncertu, kateri priredi povodom zborovanja „Zaveze avstrijskih jugoslovanskih učiteljskih društev“ v nedeljo, dne 22. maja 1904. v veliki dvorani „Narodnega hotela“ v Postojni s prijaznim sodelovanjem slav. postojnskega salonskega orkestra in mešanega zbora pod vodstvom kapelnika g. L. Kubiste.

Ponesrečil je Angelini Al., 43 let stari delavec na boh. železnici pri Kanalu. Velika skala z manjšim kamenjem se je zavalila nanj s hriba. Zlomilo mu je obe nogi ter ga močno poškodovalo po životu. Prinesli so ga v Gorico v bolnišnico.

Zblaznel. — V bolnišnico usmiljenih bratov v Gorici so pripeljali 44 letnega Ant. Miheliča iz Bovca, ker je zblaznel.

Obesil se je I. Bratina, posestnik iz Št. Tomaža v ajdovskem okraju. Zmešal se je bil revež ter si je vzel življenje v blaznosti.

V sežansko davkarstvo so hoteli ulomiti doslej neznani tatovi v noči v nedeljo. Žagali so železno ograjo v oknu, kar se začuje korak občinske straže, pa hajdi, ubrali so pot pod nogo pa bežali, kar so jih nesle noge.

Odpovedal se je pol. odseku soc. demokracije stranke, ustanovljenemu povodom predstojecih občinskih volitev v Gorici, g. Al. Čej, jako delaven član soc. dem. organizacije. Ob enem je sploh izstopil iz vrst soc. demokracije. Dne 1. maja je imel še govor v hotelu „Central“.

Javni ples priredijo fantje v Nabrežini dne 23. maja (na Binkoštni ponedeljek.)

Javni ples priredijo fantje iz Gradišča 23. maja (na binkoštni ponedeljek) pri gosp. Alojziju Kerševaniju.

Rogaški Tempeljev vrelec pospešuje tek in prebavo in vrvna redno stolico.

Razgled po svetu.

Delegacijsko zasedanje. — 14. t. m. se je sesla avstrijska delegacija k prvi seji. Starostno predsedstvo je prevzel posl. vitez Jaworski, ki je bil pri sledeči volitvi tudi izvoljen za predsednika. Imel je po izvolitvi nagovor, v katerem je izrekel upanje, da bo to zasedanje trajalo krajši čas kot prejšnje; izrekel pa je tudi upanje, da sta si obe vladi pač tudi prizadevali, da sta spravili izdatke in zahteve v proračunu za močnost države in jakost armade v soglasje s finančnimi razmerami države. Nadalje je poudarjal potrebo notranjega in gospodarskega miru ter zaklical cesarju trikrat „hoch“. Potem je sledila volitev podpredsednika. Izvoljen je bil baron Gautsch. Ko so se sestavili še razni odseki se je seja zaključila. Med doslimi vlogami je omeniti interpelacije delegata Zafrona v zadevi vinske klavzule.

15. t. m. je bil sprejem delegacij. Na pozdrav Jaworskega je cesar čital prestolni govor, v katerem je rečeno, da je razmerje z vsemi državami prav dobro ter jamstvo za ohranitev miru. Reforme na Balkanu se ugodno izvršujejo in je v nadaljnjem času pričakovati ugodnih uspehov. Obzala je vojno v Aziji je cesar omenil novih zahtev za armado in jih opravičeval. — Po prestolnem govoru je bil cerce. Cesar je ogovoril vse delegate, a političnih, zlasti notranjepolitičnih zadev se ni dotaknil. Ko je poskusil dr. Pačak zasukati razgovor na te zadeve, je cesar

rekel: Političnih razgovorov ne bo, ker se vse objavlja po listih.

Ekspozé grofa Goluchowskega. — V odseku avstrijske delegacije je podal minister zunanjih stvari grof Goluchowski ekspozé, v katerem je izjavil, da se od zadnjega zasedanja delegacij ni politični položaj spremenil. Monarhija je v miru z vsemi zunanjimi državami zlasti z Rusijo. Tudi oni žalostni pojavi v Italiji, kateri so povzročili ueki politiki in fanatični agitatorji, so prenehali in minister se je na shodu s Tiltonijem v Opatiji prepričal, da tudi italijanska vlada visoko ceni dobre politične odnose z Avstro-Ogrsko. — Glede odnosajev na Balkanu je minister povdarjal nasproti Tiltoniju konservativno smer avstro-ogrské politike, katero odobruje tudi Italija, da se ohranijo pogoji miru. Iz takih vzrokov je prišlo tudi med Francijo in Anglijo do sporazumljenja glede nekkih prepornih vprašanj. Kolikor so ti pojavi veselo znamenje, toliko žalostnejši je položaj na skrajnem Vstoku, ki bode imel žalostne posledice zlasti na gospodarskem polju. Nasproti temu sporu je proglasila Avstro-Ogrska svojo nevtralnost, kar so storile tudi druge države, zato je nade, da ostane boj omejen. Ugodno napredujejo reforme na Balkanu vzlic težavam, ki jih je delala turška vlada. Minister se nada, da ne bode ista več otežala to nalogo, ki so jo povarile evropske veselile Avstro-Ogrski in Rusiji. Te reforme so sami Turci na korist, da se ohrani in konsolidira. Na to je minister omenil tudi trgovinskih pogodb, ki se imajo skleniti z Nemčijo in Italijo, kjer je odstraniti še mnogo težav, preden bo poln gotov temelj, na katerem bo zidati bodoče trgovinske odnose nasproti omenjenima državama. Vlada bo odločno branila vitalne interese države. Na to je minister priporočal, naj delegacija pregleda in odobri predloženi skupni proračun.

Izjava poljskega kluba. — Tudi poljsko „kolo“ je podalo svojo izjavo, v kateri obzala, da je bilo zasedanje drž. zbora prekratko, ker je bilo s tem obteženo prizadevanje Poljakov za doseglo pomirjenja med Čehi in Nemci. Predsedstvo kluba je pozvalo, da nadaljuje s temi prizadevanji. Poljski klub pozivlja vlado, naj konstitucionalnim potom skliče državni zbor, da dovoli proračunski provizorij, kajti vedna raba § 14. utesnuje podlage konstitucionalnega življenja in je v nasprotju z interesi države. Izjava obsoja seveda obstrukcijo, ker škoduje moči države, onemogoča kontrolo, izpodkopuje finančno gospodarstvo in spravlja v nevarnost konstitucionalne svobode. Ali Poljaki ne obsojajo le sedanje češke obstrukcije, ampak načelno — vsako obstrukcijo. Zato pozivlja izjava Poljakov v svojem zaključku vlado, naj uporabi vsa sredstva, da dovede do take spremembe zborničnega pravilnika, da bodo osigurane parlamentarne razprave.

Splošno presenečenje, tudi izven Avstrije, so zbudile vojaške zahteve v naših delegacijah. Nemški, francoski, laski listi živo razpravljajo o teh zahtevah ter jih spravljajo v zvezo vpliva dogodkov na Daljnem Vstoku. K temu se mnogo komentujejo potovanja generalnih stabov na meje. Te dni je bil en generalni stab tudi na srbski meji.

Proračunski odsek avstrijske delegacije. — Skoraj vsi govorniki so izrazili svoje zaupanje v zunanjo politiko grofa Goluchowskega in na to, da bo skupno postopanje Avstro-Ogrske in Rusije na Balkanu imelo ugodne posledice. Na opazko dr. Kramarja, da sta se po vplivu nemškega cesarja sesla grof Goluchowski in minister Tiltoni v Opatiji, je izjavil minister Goluchowski, da se je vršil ta sestanek popolnoma prostovoljno, ker se je sinatral koristnim tukaj in v Rimu. V specialni debati je pojasnil Goluchowski trgovinsko pogodbo z Japonsko. Na vprašanje deleg. Tollingerja je izjavil minister, da niso bili storjeni v Opatiji nikaki dogovori glede vinske klavzule, izrazila se je samo od obeh strani želja, naj bi prišlo v tej stvari čim prej do sporazumljenja.

V Nišu sta se sesla srbski kralj Peter in bolgarski knez Ferdinand. Poset je bil prav prisrčen, kar označuje dobro razmerje med obema državama v sedanjih kritičnih časih na Balkanu ter kaže na sporazumno postopanje v bodočnosti.

Razveljavljeni stari zakoni. — Na Saksonskem so imeli do zadnjega časa več zakonov iz prejšnjega stoletja, ki se sicer niso več strogo izvajali, a včasih se je vendar še kak birokrat zalekel k njim, ker se pač vedno

niso bilo razveljavljeni. Taki zakoni so bili zakon zoper zadolževanje; o nezmernem popivanju; zakon, ki pripoveduje shajanje mladeničev in deklic pri zimskih prejah; zakon, s katerim se prepoveduje priseganje in preklinjanje; zakon proti kajenju v postelji in gostilnah; zakon, s katerim se prepoveduje puščati mačke na peč ležati, ker bi se lahko — vnele. Zadnji zakon je bil najbolj čestitljiv, izdan je bil namreč leta 1580. Pa tudi ostali zakoni so doživeli lepo starost, ker so potekali iz let 1661., 1702. in 1775.

V celjski okrajni zastop se je vršila v petek volitev iz skupine veleposestva. Pri tem je slo za to, ali bodo imeli večino Slovenci ali Nemci. Slovenci so se držali vrlo in zmagali z 1 glasom večine. Opat Ogradi in že nekdo drugi nista prišla volit. V stiskah niso zegnani ljudje zanesljivi!

Narodna Tiskarna v Ljubljani. — Letošnji občni zbor „Narodne Tiskarne“ se je vršil 15. t. m. pod predsedstvom društvenega načelnika g. dr. Tavčarja. Sklenilo se je, razdeliti čisti dobiček tako-le: delničarjem po 6 K na delnico, skupaj 2400 K, nagrade uradnikom in oboju 2000 K, družbi sv. Cirila in Metoda 200 K, „Narodnemu domu“ 200 K, gledališkemu podpornemu društvu 200 K, učiteljskemu konviktu 150 K, za Presernov spomenik (III. obrok) 250 K, ljubljanskemu „Sokolu“ za vsesokolsko slavnost 500 K in dobrodelnemu društvu tiskarjev 50 K. V odbor so bili voljeni gg. dr. Tavčar (predsednik), Grasselli, Hren, dr. Hudnik, dr. Kušar, Lavrenčič in Plantan.

Novo orjaško ladjo si je naročila hamburska družba za prevažanje izseljencev v Ameriko. Tako velike ladje še nima nobena evropska parobrodna družba. Ladja bo dolga 218 m, široka 23 m, globoka pa 17 m. Frenasala bo lahko teža 34.920 ton. V kajutah bo prostora za 1200 oseb, v medkrovvju pa za 2388 oseb. Na ladji bo tudi gostilna, da potnikom ne bo treba kupovati voznihi listov s hrano.

Kolesar se ubil. — Neki Karlo de Giuli, 17 let star, trgovski pomočnik z Reke se je na Voloskem ubil na kolesu. Ne ve se se, na kak način se je zaletel v glavo v zid ostal je mrtev takoj.

V Zagrebu je umrl hrvatski pisatelj Ev. Kumičić, rodóm Istran iz Berseca. V saboru je pripadal stranki „čistih“ pravašev. Kumičić je čislán hrvatski književnik.

Ante vitez Šupuk. — V četrtak je nenadoma umrl v Šibeniku Ante vitez Šupuk v dobi 70 let. Z njim je pal v grob eden najdelavnejših veteranov narodnega preporeda v Dalmaciji. Šupuk je bil ne samo prvak, ampak je bil pravi ljubljeneč šibeniskega prebivalstva. Šibenik je izvolil Šupuka svojim državnim in deželnim poslancem in v tem svojstvu je mnogo storil za to mesto. Lani je zadel težek udarec; umrl mu je edini sin v najlepši dobi in ta udarec je starca popolnoma uklonil. Celih trideset let je bil Šupuk šibeniski župan; že to dokazuje, kako popularen je bil v Šibeniku. — Časten in hvaležen mu spomin!

Proti duhovnikom kot zastopnikom ljudstva so se začeli oglašati celo na Bavarskem. Klerikalna večina v bavarski zbornici postopa tako ošabno in izizvalno, da je napetilo to grofa Karla Moya, ki je drugače pobožen katolik, da je stavil predlog, naj se izključijo vsi duhovniki iz aktivne in pasivne volilne pravice za bavarsko drugo zbornico. Duhovniška služba se zanemarija, le politiko uganjajo, v zbornici pa je nad 25 duhovnikov. Po nekaterih deželah, v Belgiji, v Italiji, Španiji, Švici itd. je se precej omenjena deležba duhovnikov na političnem življenju. Kje pa smo se v Avstriji!

Testamentarično zapuščén mandat. — J. ko značilno za samostojnost hrvaških kmečkih volilcev je pač to, da je pokojni dr. Bresztyenzky ustno in pisмено naročil svojim volilcem, naj volijo po njegovi smrti župnika Zagorca v sabor.

Časnikarski poročevalec v omari. — Holandska kraljica Viljelmína je posetila veliko ljudsko kuhinjo v Amsterdamu. Ko je pregledala nekoliko dvoran, gre v kuhinjo, pokusi razna jedila ter pohvali kuharico. Na to „praša po shrambi. Tukaj, pravi kuharica, ter odpre vrata velike omare. Ali glejte začudenje — v omari je bil neki človek. Kraljica obtoži kuharico, da ima ljubčeka, čeprav je že postarna. Ali kuharica se začne jeziti ter zatrjevati, da temu ni tako. Iz zadrege jo je rešil oni človek, rekoč, da je reporter „Amsterdamskih novin“ ter da se mu je posrečilo, skriti v omari, da bi angel tako neopazovan poslušati kraljico ter dati

točno poročilo o njenem obisku. Kraljica se je zasmejala, pa mu naročila, naj jej pošlje list s poročilom, pa tudi ta dogodek naj omeni.

Čuden semenj imajo vsako leto na Petrovo v Rumunjski v zapadnih Karpatih. Na ta semenj pridejo vsa dekleta iz okolice, godna za možitev. In semenj pa prinesejo in pripeljejo s seboj vso svojo doto. Stariši postavijo cel sotor, ki kaže doto mladenke (blago, platno, zlato, srebro itd.) Mladenci prinesejo s seboj najlepše darove, katere imajo. Ako si mladenič izbere dekle, tedaj se zaroči kar na semnju.

Na posteljah zadušeni otroci. Nekateri starši imajo navado, da jemljejo svoja deteta k sebi na posteljo spat. Čestokrat se zgodi, da take otroke zadušijo starši nehote. Najhujše je na Angleskem. V zadnjih 10 letih je poginilo na ta način 10 tisoč otrok. Leta 1902 je zadušilo v Londonu na ta način 588 mater svoja deteta.

Vojna med Rusi in Japonci.

Razne vesti.

Brzjavka general-majorja Karkeviča na glavni štab od 13. t. m. se glasi: Japonski oddelek 1000 mož in dva eskadrona konjenice sta dospela 12. t. m. na postajo Pulantien, kjer sta deloma razrušila železnico. Vlak iz Dalmije, ki je vozil uradniške družine, se je moral vrniti nazaj. Zvečer so Japonci zopet zapustili Pulantien. Dne 13. t. m. se je zapazilo japonske oddelke v okolici Pulantiena na nekem obronku in v dolini reke Mnoukhe. Kitajske tolpe so ponovno napadle leteče straže na veliki cesti od Fenghangčenga. — Brzjavka generala Pfluga na glavni štab od 13. t. m. je sporočila: Japonci so se umaknili iz Kuantiansiana. Japonska kolona marsira na Skian ob reki Dajanktse. Glasom došli poročila so koncentrirana tudi na severu od Takušana znatna japonska krda. Korejci so razdeljali brzjav med Kengčengon in Sindsinom.

Japonci prodirajo dalje, dočim se umikajo Rusi v notranjo Mandžurijo. Od dne do dne je pričakovati velikega boja. Proti Port Arturu so poslali Japonci dve diviziji; ruski glavni armadi stoji zdaj nasproti 6 divizij linije in najbrže ravno toliko rezervnih brigad. Sedem divizij linije ima 84 bataljonov, 21 eskadronov, 42 baterij z 252 topovi in 7 bataljonov saperjev. Tam je pristeti še 9 bataljon trdnjavskega topništva. Japonska armada šteje torej 100.000 mož s 270 topovi. Sedem rezervnih brigad se ceni na 28 bataljonov, 7 eskadronov, 7 baterij in 3 kompanije saperjev. toraj približno 20.000 mož s 42 topovi. General Kuropatkin kani počakati, da prične Japonci inicijativo za večji boj ter hoče sedaj operirati samo na notranji črti.

Rusi utrjujejo Port Artur?

Dopisnik lista „Ruskoje Slovo“ v Hsienčengu, ki je zapustil dne 8. t. m. Port Artur, poroča, da Rusi z mrzlično naglico utrjujejo severni del poluotoka Kvantung pod vodstvom generala Tolka. Utrdbe segajo do Kinčeva.

Golobja pošta.

Ruska vlada je poslala več agentov v Belgijo z nalogom, da nakupijo poštnih golobov, ki so namenjeni za vojno službo. Dosedaj so nakupili 1000 takih golobov.

Beseda Kuropatkina.

„Berl. Tageblatt“ so sporočili iz Petrograda: V Berolinu se uradno priznava, da je Kuropatkin izjavil, da ne more napasti sovražnika, dokler na dospelata na bojišče še 2 vojna zborna, ki se sedaj mobilizirata. To je pričakovati koncem junija. Ker je meseca julija deževna doba, ne bo ruska armada pred avgustom stopila v ofenzivo. Do tedaj mora odložiti Kuropatkin odločilno bitko in Port Artur je prepuščen, da se sam brani. V slučaju da tudi Kitajska prične vojno, je zavarovan odhod Rusov iz Mukdena v Karbin.

Port-Artur preskrbljen s živežem.

Pomorska intendantca v Petrogradu priobčuje glede na preskrbljenost Port Arturja z živili, da so od 10. marca naprej došle iz Kronštata v Port Artur konserve, ki so bile pripravljene iz mesa 8420 volov. Z mesom je Port Artur torej preskrbljen najmanj za eno leto.

Severna Koreja proti Japoncem.

Berlinska „Tägliche Rundschau“ je dobila poročilo, da so kozaki v severni Koreji provzročili, da se je v gorah severne Koreje bivajoči narod Tonghaksov dvignil

proti Japoncem. Več tisoč Tonghaksov, katere so Rusi oborožili in jih tudi vodijo in v katerih vrstah se nahaja tudi mnogo kozakov, je utaborjenih med Nusanom, Činčengom in Pukčengom. Vsi voji, s katerimi se Japonci prosto razpolagajo, se odposljejo pod poveljstvom generala Haragučija v severno Korejo, da uduše upor. Ako je ta vest resnična — potem se pač bližajo že Japoncem hudi časi.

Japonski aviso-parnik potonil.

Japonski aviso-parnik Niyako je zadel te dni v kerskem zalivu na neko mino ter se razletel. Osem oseb je bilo ubitih.

Japonci proti Port-Arturu.

Pričakuje se, da napadejo Japonci Port Artur od morja in od kopnega med 20. in 23. t. m. Japonci se nadajo v nekaj dneh zasesti Dalnij, uničiti mine v zalivu Talienvan, potem tam izkrcati nove čete ter pričeti napadati Port Artur. Neki japonski častnik je izjavil, da hočejo Japonci, ako potrebno, zgubiti tudi 2000 mož. Dobro obveščeni Kitajci pravijo, da ni vhod v Port Artur zaprt.

Druge vesti.

Namestnik Aleksejev poroča, da je že 5. t. m. prišla japonska eskadra pred Port Artur in da od tedaj blokira ta pristan, ne da bi se lotila kakih operacij. — General Kuroki poroča, da so Japonci 7. t. m. zasedli Kvantjensen in 11. t. m. sledili ruskim konjenikom, ki so se umaknili v Svelihan. Japonci so vjeli dva vojaka in nekega poročnika. — Japonska vlada je povabila tuje vojaške atašee, naj gredo v Port Artur. — Pri portarturskem pristanu se je nekemu ruskemu pomorskemu kadetu, ki je vodil šalupo, posrečilo, potopiti neko japonsko križarko.

Književnost.

Jurij Vega. — Predaval Fridolin Kaučič, c. kr. stotnik, v izobraževalnem, zabavnem in podpornem društvu „Zvezda“ na Dunaju dne 6. marca 1904. Čisti dobiček je namenjen Vegovemu spomeniku v Ljubljani. Založila posojilnica in hranilnica v Moravčah na Kranjskem. Da bi slovenski narod natančneje spoznal velikega učenjaka in junaka Vego, v to svrhu je založila omenjena posojilnica prav zanimivo brošuro. V brošuri je tudi slika Vegova, njegova rojstna hiša, grb in pa slika kipa domačega umetnika Bizjaka. Komad stane 20 vin. Naročila sprejema: Anton Ulčakar v Moravčah na Kranjskem.

Doslej je izšlo v zalogi „Goriške Tiskarne A. Gabršček“ v Gorici

7 knjig „Denca slovanskih povestij“

- I. knjiga: 1. Figura. — 2. Iz križarskih bojev na Poljskem. — 3. Stepcovodja. — 4. Slika iz gladnih let. — 5. Slovaške sličice. — 6. Ada. 7. Očenaš. — 8. Sovražnik. — Cena K 1:—
- II. knjiga: 1. Mati in sin. — 2. Vsakdanji dogodki. — 3. Ded Liben. — 4. Sanjarije in resničnost. — 5. Na brodu. — 6. Zlatija, vojaška nevesta. — 7. Žywila ali moč domovinske ljubezni. — 8. Črnogorski stotnik. — 9. Odrtnik. — 10. O Hiljakih. — Cena K 1:—
- III. knjiga: 1. »Prokleti ste...!« — 2. »Kadar pridem z vojne!« — 4. Pomladni mraz. — 5. Slike. — 6. »Narodne pripovedke.« — Cena K 1:20
- IV. knjiga: 1. Rusinja. — 2. Prve rože. — 3. Mala igra. — 4. Stara pestunja. — 5. Maščeval se je. — 6. Jetnikovi otroci. — Cena K 1:20
- V. knjiga: 1. Lux in tenebris lucet. — 2. Moč ljubezni. — 3. Že zopet. — 4. Glasovi iz groba. — 5. Noč v gozdu. — 6. Izdajalec. — 7. Gozd šumi. — 8. Dva huzarja. — Cena K 1:20
- VI. knjiga: 1. Črtice z ogljem. — 2. Ta tretja. — 3. Poroča po pomoti. — Cena K 1:20
- VII. knjiga: 1. Bolnik. — 2. Dež. — 3. Svetla prikazen. — 4. Pripovedka o ošabnem Ageju. — 5. Stari oče Zahar. — 6. Gorolomov. — 7. Strašna osveta. — 8. Dva sina. — 9. Zakaj? — Cena K 1:20

»Venec slov. povestij« prinaša prevode iz ruščine, poljščine, češčine, slovaščine in srbohrvaščine. — Izhaja v nedoločenih rokih.

Kdor naroči po pošti, naj pridene 10 vin. za poštnino.

Pošilja se jedino po povzetju ali naprej poslanim zneskom.

Na zahtevo pošiljamo cenik naše književne zaloge.

Vydrove žitne kave.
Izvrstan okus kave dosežete s pripravo
POSKUSITE! — Vzorci brezplačno.
Pošta 5 kg, 10 kg, 25 kg, 50 kg, 100 kg.
„DOMACI PRILJATELJI“
Vzdržljivi trdnjavski kavi — Praga-VIII.

Fran Obrdank

(prej Jos. Hrovatin)

sodovičar

v Gorici, ulica Torrente h. št. 10.

priporočam svoje sifone in pokalice, katere imam vedno v zalogi po zmerni — ceni. —

Gorica * Gorica Hôtel

„pri zlatem jelenu“

v trgovskem središču nasproti nadškofijski palači. — Sobe za prenočišča po zmernih cenah. — Velik jedilni salon, poleg stekleni salon s teraso. — V poletnem času prijeten vrt z verando. — Sobe za klube, društva, za sklenjene družbe. — Izborna kuhinja. Domača in tuja vina. Izvirno pilzensko »prazdroj« pivo.

Kerševani & Čuk

v Gorici

v alici Riva Castello šte. 4 (konec Raštelja).

Priporočata slavn. občinstvu iz mesta in z. dežele

svojo mehanično delavnico, zalogo šivalnih strojev in dvokoles iz tovarne „Puch“ ter drugih sistemov.

Sprejemava vsako popravo in rekonstruiranje bodisi šivalnih strojev, dvokoles pušk in samokresov.

Vsako popravo, šivalni stroj ali dvokoles jamčiva.

Z ozirom na najino dolgoletno skušnjo, zagotavljava, da so izdelki najine zaloge najboljše vrste in trpežni, ter izvršuje vsako popravo bodisi šivalnih strojev ali dvokoles točno in dovršeno.

Posojujeva tudi dvokolesa.

Veliki požar!

zamore se lahko in naglo pogasiti samo s

Smekalovimi brizgalicami

nove sestave, koje od de ne in leve strani vodo vleče in mečejo. V vsakem položaju delujejo kretanje brizgalnice nepotrebno!

R. A. Smekal Zagreb,

skladišče vseh gasilnih predmetov, brizgalnic, cevi, pasov, sekiric, sekalk in gospodarskih strojev.

!! 129 odlikovanj !!

Jakob Šuligoj

urar

v Gorici

c. kr. železnice

Gospodska ulica 25.

priporočam

raznovrstne ure

posebno sedaj za

birmance

po jako nizkih cenah:

srebrne ure za dečke od 4 gld. in pol naprej, zlato od 20 gld. naprej srebrne ure za deklice od 5 gld. naprej in zlato od 11 gld. naprej.

Vsakovrstna zanesljiva semena

kakor: domače, lucerne ali nemške in rudeče detelje; velikan-ske bele rudeče in rumene pese; repno seme; raznih trav in vseh vrst salat se dobivajo po nizkih cenah pri

= Josipu Kordinu v Ljubljani, = pred skofijo št. 3.

Rimske toplice

v Trziču (Montalcone) na Primorskem

se odprejo slavnemu občinstvu s prvim junijem 1904.

Trgovsko-obrtna registrovana zadruga

z neomejenim jamstvom v Gorici.

Hranilne vloge obrestuje po 4 1/2%, — večje stalne, naložene najmanj na jedno leto, po 5%. — Sprejema hranilne knjižice drugih zavodov brez izgube obresti. — Rentni davek plačuje zadruga sama.

Posejila daje na poroštvo ali zastavo na 5-letno odplačevanje v tedenskih ali mesečnih obrokih, — proti vknjižbi varščine tudi na 10-letno odplačevanje. Zadrugniki vplačujejo za vsak delež po 1 krono na teden, t. j. 260 kron v petih letih. Po zeključku petletja znaša vrednost deleža 300 kron.

Stanje 31. avgusta 1903:

Deleži: a) podpisani K 1.910.300
b) vplačani 405.188—
Dana posejila 1.631.164—
Vloge 1.203.438—

! Svoji k svojim !

Opozarjamo vsakega varčnega in rodoljubnega go podarja, da edina hrvatska zavarovalna zadruga

„CROATIA“

stoječa pod pokroviteljstvom slob. in kralj. glavnega mesta Zagreba

z jamstveno glavnico 500.000 kron
in temeljno glavnico 200.000 kron

sprejemlje vsako vrsto nepremičnin (hiše, gospodarska poslopja, tovarne) in premijin (kakor poljištv, gospodarsko orodje, stroje, blago, žito, seno, slamo, blago zloženo na prostem ali v skladiščih) v zavarovanje proti ognju in strelu ob najnižji ceni in najboljšem jamstvu.

Ista posreduje posejila na nepremičnine za svoje zavarovance pri prvih denarnih zavodih. Dolžnost je vsakega dobrega Slovana zavarovati se pri domačem zavodu, že da ne gre denar v tujino.

Glavno zastopstvo za Trst, Gorisko in Istro je izročilo ravnateljstvo gosp. Ivanu Goruppu (Trst, ulica Miramar 11) svojim pravnim konzulentom v teh pokrajnah je imenovalo gosp. dr. Otokarja Rybára, odvetnika v Trstu.

! Svoji k svojim !

Urhovno poverjenstvo za Gorisko in Gradiščansko v Gorici ulica

Barzellini štev. 22.

Adolf Fey

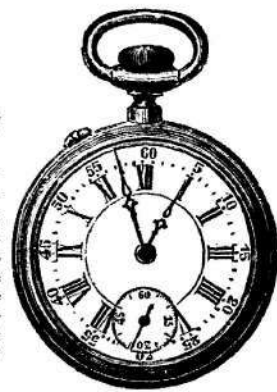
urur

in popravilnica ur

v Gorici,

na Travniku 14.

Priporoča svojo bogato zalogo raznovrstnih ur, kakor zlate, srebrne in kovinske žepne ure, stenske, kuhinjske, budilne in potovalne ure v veliki izbiri.

Velika zaloga ur primernih za binkošne darove.

Za vsako popravo ali uro pismeno jamstvo.

Zaloga kož — tovarna nadplavov
Rosada & Zanetti

v Gorici, Šolska ulica št. 3.

Velika izbira domačih in inozemskih kož, kozjih in telečjih, barvanih in lakiranih, podlage črne, gladke, za knjižgoveze, vse potrebščine za čevljarje itd. Sprejema se naročila nadplavov po meri z največjo točnostjo in natančnostjo. Vse po cenah brez konkurence. Slavnemu občinstvu se priporočata udana

Rosada & Zanetti.

Anton Pečenko

Trtna ulica 8 — GORICA — Via Giardino 8

priporoča

pristna bela
in črna vina
iz vipavskih,
furlanskih,

briskih, dal-
matinskih in
istarskih
vinogradov.

Dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstro-ogerske monarhije v sodih od 56 litrov naprej. Na zahtevo pošilja tudi uzorec.

Cene zmerno. Postrežbo pošteno.

Karol Draščik,

pekovski mojster in sladničar
v Gorici na Kornu št. 3.

Priporoča vsakovrstno pecivo, kolače za birmance, torte i. t. d.

Priporoča se slavnemu občinstvu za mnogobrojna naročila ter obljublja solidno postrežbo po jako zmernih cenah.

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica. Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetje in smrt z zmanjšujočimi se vplačili.

Vsak član ima po preteku petih let pravico do dividende.

„SLAVIJA“

vzajemno zavarovalna banka v Pragi.

Rezervni fond: 25.000.000 K. Izplačane odškodnine in kapitalije: 75.000.000 K.

Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države

z vseskozi slovensko-narodno upravo.

Vsa pojasnila daje:

Generalni zastup v Ljubljani, čegar pisarne so v lastnej bančnej hiši
Gospodskih ulicah štev. 12.

Zavaruje poslopja in premije proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in kulantneje. Uživa najboljši slo kodor postuje.

Dovoljuje iz čistega dobička izd podpore v narodne in občnokr namene.

Pfaff-ovi šivalni stro

so najbolji.

To sliši kupec sicer o vsakem izdelku in od vsakega age navadno niti ne ve kaj je šivalni stroj, in še ne ve kako se nit v šivalni stroj, tem manj kako isti šiva, toda mi smo p več kot 20-letni poskušnji raznih tovarniških strojev se pre da so res Pfaffovi šivalni stroji najbolj trpežni, ter se uveril ne dela z nobenim drugim strojem tako natančno kot s Pfaff

Pfaffovi šivalni stroji delajo celo po 10-letni dobi še brezšumno.
Pfaffovi šivalni stroji so neprekosljivi za domačo r obrtne namene.
Pfaffovi šivalni stroji so posebno pripravljeni za umetno (reklamiranje) ter se poučuje brez prekositjo na dobroti vsako k Jamči se za 10 let.

Nikar naj se ne zamudi pred nakupom ogledati Pfaffove šivalne stroje.

Zaloga Pfaffovih šivalnih in drugih strojev v Gorici via Municipio št

SAUNIG & DEKLEVA

Gopravljalnica šivalnih strojev, dvokoles Nunska ul

Delniška družba združenih pivovaren Žalec
in Laški trg v Ljubljani

naznanja slavnemu občinstvu, da je otvorila z dnem 1. maja t. l. svojo zalogo piva za vso Gorisko in Gradiščansko v Gorici ter isto poverila gosp. Antonu Ivanovemu Pečenku-tu, Verdijevo tekališče št. 8 v Gorici, kamor naj se vsa naročila na priznano dobro pivo odpošiljajo.

Delniška družba združenih pivovaren Žalec
in Laški trg v Ljubljani.

Najboljša reklama

za ilirske testenine je fakt, da jih slovenske dežele konzumirajo ogromne množine, med tem ko se druge testenine nikakor niso mogle vdomačiti.

Schicht-ovo štedilno milo

z znamko „JELEN“.

Varstvena znamka.

Ono je zajamčeno čisto in brez vsake škodljive primesi. Pere izvrstno. Kdor hoče dobiti zares jamčeno pristno, perilo neškodljivo milo naj dobro pazi da bo imel vsak komad ime „SCHICHT“ in varstveno znamko „JELEN“. Dobiva se povsod!

Največja tovarna te vrste na evropskem ozemlju!